

SYLLABUS I LËNDËS: *Hyrje në gjuhësi*

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	<i>Hyrje në gjuhësi</i>
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Studimet themelore
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I parë
Numri i orëve në javë:	3
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	10:30 – 11:145
Mësimdhënësi i lëndës:	prof. asoc. dr. Shkelqim Millaku
Të dhënat kontaktuese:	shkelqim.millaku@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	<p>Lënda: <i>Hyrje në gjuhësi</i> ka si objektiv të saj studimin dhe krahasimin e vendit të gjuhës (shqipe) me shkencat e ndryshme shoqërore, me veçoritë, konceptet e gjuhës dhe të funksionit të saj. Si bosht studimi apo bërthamë ka përshkrimin e fonetikës nyjetimore, akustike, funksionale; semantike; gramatikore etj. Kjo lëndë si shkencë shoqërore (gjuhësia) studion gjuhën, e cila është një dukuri e pandarë nga veprimtaria e përditshme e njeriut.</p> <p>Detyrat e saj janë të shumta duke i përfshirë ato teorike dhe praktike. Objekti i studimit gjuhësor mund të bëhet gjuha e folur dhe e shkruar; materia e gjuhës ose përmbajtja e saj; funksionimi i saj në një bashkësi gjuhësore të dhënë në një epokë historike të saj.</p>
Qëllimi i lëndës:	<p>Kursi do t'iu ndihmojë studentëve për të njohur drejt dhe saktë funksioni dhe rëndësinë e gjuhës në shoqëri. Nga ky kurs, studentët parapërgatiten për të hyrë në karrierën e tyre të gjuhësisë, të cilët, do të jenë të kompletuar profesionalisht pasi që kanë arritur objektivat e qëllimit të lëndës <i>Hyrje në gjuhësi</i>. Kursi do të përfshijë mësimet teorike dhe praktike. Ai do të përfshijë shkrimin dhe leximin e punimeve, prezantimeve me shkrim gjatë orëve mësimore dhe detyrave studimore, hulumtuese të shtëpisë.</p> <p>Qëllimi i lëndës është që ta informon studentin me studimin bërthamë për gjuhën.</p>

	<p><i>Njohja e thellë</i> e objektivave dhe koncepteve fonetike, morfologjike, të klasifikimit të gjuhëve dhe pozicionin e gjuhës me shoqërinë apo edhe për prejardhjen e gjuhës, kulturës etj, kompletojnë konceptin e informacionit hyrës për profesionin e tyre të gjuhësisë.</p> <p>Qëllimi i kursit është që studenti do të arrin t'i ndërton themelet e shëndosha efektive dhe efikase, dhe të fuqishme në përforsim e studimit të gjuhës, por edhe të raportit të saj me disiplina të tjera gjuhësore dhe jo gjuhësore.</p>
Rezultatet e të nxënit:	<p>Studentët do të jenë në gjendje:</p> <p>Studentët do të jenë në gjendje të demonstrojnë shkathtësi në procesin e të shkruarit për gjuhën, gjenerimin e ideve, përgatitjen e drafteve, rishikimi, editimi dhe prezantimi. Ata do të jenë në gjendje të shkruajnë për qëllime të ndryshme (tregime, shpjegime, argumentime dhe pikëpamje të caktuara, analiza dhe sinteza të ideve). Studentët do të jenë në gjendje t'i përshtatin tekstin e tyre publikut të ndryshëm të lexuesve (profesorë, prindër të fëmijëve që i mësojnë, moshatarëve dhe publikut më të gjerë).</p> <p>Studentët do të dinë se aftësia për të shkruarit dhe studiuarit mirë është shkathtësi esenciale për komunikim dhe nxënie. Gjithashtu do të mësojnë se si do të mund t'u ndihmojnë fëmijëve, studentëve që të zhvillojnë shkathtësi e të mësuarit, shkruarit dhe komunikuarit në klasat e tyre për gjuhën.</p>

Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)

Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	10
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	2	15	5
Ushtrime në terren			
Kollokfiume, seminare	2	10	10
Detyra të shtëpisë	2	15	10
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	3	15	35
Përgatitja përfundimtare për provim	2	5	5
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	2	3
Projektet, prezantimet ,etj	1	1	2
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjëratat do të organizohen në modelin interaktiv apo të kombinuara, si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore e shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtim idesh, artime krijuese,vetë hulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare, detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar. Pikët e vlerësimit: 1. Testi i parë: 1-30 pikë 2. Testi i dytë: 1-30 pikë		

	<p>3. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-20 pikë</p> <p>4. Vlerësimi i fundit testi përfundimtar (pyetje-përgjigje gojarisht): 1-20 pikë.</p> <p>5. Totali: 100 pikë</p>
Literatura	
Literatura kryesore:	<p>Rami Memushaj, <i>Hyrje në gjuhësi</i>, Tiranë, 2002 Robert Robins, <i>Historia e gjuhësisë</i>, Tiranë, 2007</p> <p>E. Çabej, <i>Studime gjuhësore III</i>, Prishtinë, 1977 A.Martine, <i>Elementet e gjuhësisë së përgjithshme</i>, Prishtinë, 1974 N. Chomsky, <i>Studimet sintaksore</i>, Paris, 1971 (2011, përkthyer nga Shkelqim Millaku) F.dë Sosyr, <i>Kursi i gjuhësisë së përgjithshme</i>, Prishtinë, 1977 Shkelqim Millaku, <i>Kërkime gjuhësore</i>, Prishtinë, 2015</p>
Literatura shtesë:	

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Gjuhësia dhe objekti i saj, Testimi i njohurive për gjuhësinë, Vendi i gjuhësisë në shkencat shoqërore, Konceptimi dhe orientimi për studimin e gjuhësisë.	
<i>Java e dytë:</i>	Prejardhja e gjuhës, Gjuha dhe kultura.	
<i>Java e tretë:</i>	Gjuha, veçoritë dhe funksioni i saj, Koncepti themelor i gjuhësisë.	
<i>Java e katërt:</i>	Objekti studimor i fonetikës, nyjëtimore, akustike, Funksionale.	
<i>Java e pestë:</i>	Përkufizimi i fjalës, Leksikologjia, Leksikografia, Test.	
<i>Java e gjashtë:</i>	Semantika leksikore, Polisemia, Homonimia,	

	Antonimia, Sinonimia, Etimologjia.	
<i>Java e shtatë:</i>	Sistemi gramatikor i gjuhës, Rendi i fjalës, Numri, Gjinia, Rasa, Koha, aspekti, mënyra etj.	
<i>Java e tetë:</i>	Klasifikimi i gjuhëve, Familjet e gjuhëve.	
<i>Java e nëntë:</i>	Gjuha si dukuri shoqërore, Dialekti, Gjuha, Variantet, Dygyhësia.	
<i>Java e dhjetë:</i>	Test.	
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Gjuha dhe kompjuteri, Leksikografia kompjuterike.	
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Dorëzimi dhe prezantimi i seminareve, Gjuhësia historiko – krahasuese.	
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Koncepti themelor i gjuhësisë, Gjuha dhe shkrimi, Gjuha dhe zgjerimi, Kodi, shenja dhe mesazhi, Sinkronia dhe diakronia gjuhësore.	
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Hipoteza e Chomskit, Gjuha dhe truri, Historia e gjuhësisë (Greqi e lashtë, Roma, Mesjeta, Rilindja, epoka moderne etj).	
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Përmbledhja e lëndës Hyrje në gjuhësi, Prezantimet e hulumtimeve gjuhësore.	
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		